

ÖĞRENCİ

ADI: .....
SOYADI: .....
SINIFI: .....NO: .....

.....ORTAOKULU
2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
SOSYAL BİLGİLER DERSİ 6. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI

.....
.....
.....

Sınav süresi **40** dakikadır. Her soru **10** puandır.

SB.6.1.1. Sosyal rollerin zaman içerisindeki değişimini inceler.

1. İnsanlar, hayatları boyunca içinde bulundukları grup ve kurumlarda çeşitli roller üstlenirler.

Bu bilgiye uygun olarak insanların üstlendiği rollere örnekler veriniz.

SB.6.1.3. Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular.

2. "Yürürken, kâğıt toplarken, sabahdan akşama bitap düşene kadar çalışırken hep yüzlerini seyrediyorum insanların. Okumak için kitap aldığım kitapçılar bile değişik bakıyor bana." 19 yaşındaki bir gencin sözleri bunlar. Delikanlı, kâğıt toplayarak annesi ile üç kardeşini geçindiriyor. Sonra annesi de hayatını kaybediyor. O ise hâlâ Ankara'da kâğıt toplayarak hayatını sürdürüyor. Okumayı çok seven genç, seyyar kitapçıdan kitaplar alarak kendini geliştiriyor. Genç adamı en çok üzen şeylerden birisi de kâğıt topladığı arabanın yanında kitap okurken insanların ona bakışı.

Genç adamın üzülmeye yol açan durum, toplumdaki insanların hangi tutum içinde olmalarıdır?

SB.6.1.4. Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır.

3. Milli Mücadele döneminde Mustafa Kemal önderliğinde savaşan Anadolu insanı, birlik ve beraberliğin en önemli örneğini sergilemiştir.

Verilen cümle milli kültürü oluşturan hangi unsurdan söz etmektedir?

SB.6.1.5. Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur.

4. Anayasamızın 74. maddesine göre her vatandaş şikayetçi olduğu durumdan ötürü, ilgili kuruma müracaat ederek sorunlarına çözüm bulabilir veya taleplerini iletebilir.

Bu durumda vatandaş hangi yasal hakkını kullanmış olur?

SB.6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

5.

Harita, Büyük Hun Devleti ve diğer Orta Asya Türk devletlerinin yaşadığı coğrafyanın sınırlarını göstermektedir.

Numaralandırılmış alanların adlarını yazınız.

SB.6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

Aşağıdaki iki soruyu verilen metne göre yanıtlayınız.

"Adım Tuğçe. Dedem iki ay önce Kök Türk Devleti'ne ait bir destandan söz etti. Ses tonu ve anlatış biçimi kulaklarımdan gitmiyor: "Dağların arasındaki düzlüğü yurt tutup burada çoğalmaya başlayan Türkler; artık bu dağ ve ormanlıklar içine sığmaz ve yaşayamaz hâle geldiler. Dağlar arasındaki tek geçitten geçmek de yine çok zordu. Hepsi bir araya gelip bu dar geçitten nasıl geçeceklerini düşündüler ve kurtuluş için bir yol aradılar. Hemen bu geçitte bir demir madeni vardı. Bu madeni işletir ve eriterek demir hâline getirirlerdi Başka bir yol bulamayınca bu demir kapıyı eritip oradan çıkmaya karar verdiler. Hepsi bir araya gelip ormandan odunlar topladılar ve eşeklerle, yük yük kömürler getirdiler. Ayrıca da körükler yaptılar. Bu körükleri yapmak için de yetmiş baş at ve öküz kestiler. Bunların derilerini soyup kullanılacak hâle getirdiler. Topladıkları dağ gibi odun ve kömürleri geçidin önüne yığdılar. Körükleri, öyle dizdiler ki ateş yanıp da körükler üflenmeye başlayınca dağ hemen eriyip delinecekti. En sonunda ateşler yandı, körükler işledi ve geçit de eriyip parçalandı. Nihayet, Türkler buradan çıkıp bütün dünyaya yayıldılar."

Ancak destanın adını bir türlü hatırlayamıyorum!"

6. Tuğçe'nin hatırlayamadığı destanın adı nedir?

7. Destandan, Kök Türklerde hangi ekonomik faaliyetin ön planda olduğu çıkartılabilir?

SB.6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.

8. Hz. Muhammed (s.a.v) son haccında Müslümanlara Veda Hutbesi ile seslenmiştir. Aşağıda hutbeden alınmış bir bölüm bulunmaktadır.

* Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır. ...
* Ey insanlar! ...Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır. ...
(Diyanet İşleri Başkanlığı)

Alıntıda özellikle hangi iki kavrama vurgu yapılmıştır?

SB.6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.

9. 628 yılında Müslümanların Kâbe'yi ziyaret etmek istemesi üzerine Mekkeli müşrikler ile Müslümanlar arasında gerginlik yaşandı. Yapılan görüşmelerin ardından imzalanan antlaşma ile Mekkeli müşrikler Müslümanları hukuken tanımış oldu.

Sözü edilen antlaşmanın adı nedir?

SB.6.2.2. İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.

10. İslamiyet öncesinde güçlünün sözünün geçtiği, sosyal hayatta eşitsizliğin hâkim olduğu bir Arabistan vardı. Araplar, kabileler hâlinde yaşardı. Her kabile kendisini diğerlerinden üstün görür ve aralarında oluşan kan davalarından dolayı birbirleriyle sürekli mücadele ederlerdi. Kız çocuklarına değer verilmez, köleleştirilen insanlar bir eşya gibi alınıp satılırdı. Dinî inançları putperestlikti, falcılık ve büyücülük de yaygındı.

Anlatılan yanlış inançlardan dolayı Arap Yarımadası'ndaki bu döneme verilen ad nedir?